

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering over het toezicht op en de handhaving van de naleving van de vergunnings- en subsidievoorwaarden voor de kinderopvang van baby's en peuters door Opgroeien regie
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Na de inwerkingtreding van het decreet houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters op 1 april 2014 werd op 11 december 2015 een Handhavingsbesluit goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Naar aanleiding van een wijzigingsdecreet van 19 april 2024 werden een aantal wijzigingen aangebracht aan het decreet, onder andere met betrekking tot het toezicht, het verzorgingsbeginsel en de beveiligende maatregelen die genomen kunnen worden. Om die reden wordt ervoor gekozen het volledige Handhavingsbesluit te vervangen met het oog op een duidelijk en logisch opgebouwd geheel, dat afgestemd is op de decretale basis.

Het besluit bevat de uitvoering van de nieuwe handhavingsbepalingen die werden vastgelegd in het decreet van 20 april 2012. Verder behoudt het besluit ook de bepalingen die op heden werden opgenomen in het handhavingsbesluit Baby's en Peuters van 11 december 2015.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: Opgroeien

Inhoudelijk structuurelement: geïntegreerd gezinsbeleid

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2025 van 28 augustus 2025.

Het bijgaand ontwerp van besluit werd aangepast aan het advies van de Inspectie van Financiën met referentienummer RD/2025002212 dat werd verleend op 10 juni 2025.

“De Inspectie van Financiën verleent een gunstig advies aan het OBVR, mits inzake de toekenning van het eenmalig forfaitair bedrag de nota VR en VOBVR op punt gesteld worden (3.1), waarbij IF zich verder afvraagt of het niet opportuun zou zijn een bijkomende voorwaarde in te voegen dat de betrokken werknemers tewerkgesteld moeten blijven (3.2.2.b), en waarbij IF vraagt het dossier aan te vullen met een vergelijking tussen de hoogte van het overbruggingskrediet/technische werkloosheid en de voorgestelde forfaitaire vergoeding (3.2.2.a).

De OMB's ter bepaling van bepaalde bijdragen vanwege de organisatoren, dienen nog te worden voorgelegd, inclusief raming voor de budgettaire opbrengst (3.2.1).

Met toepassing van artikel 31 §1 van het BVR VCO is voor dit dossier het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, vereist.”

Gelet op voorliggend advies werd in het ontwerp van besluit aangevuld dat de organisator de samenwerking met de medewerkers niet mag beëindigen, lopende de schorsing. Hiervan kan alleen afgeweken worden wanneer een organisator de samenwerking wil beëindigen wegens het functioneren in het kader van de taken van de medewerker in de kinderopvang. Gelet op de opmerking van de Raad van State dat voor deze bepaling geen rechtsgrond bestaat, wordt deze bepaling opnieuw geschrapt in het onderliggende ontwerpbesluit.

De Vlaamse Regering keurde het ontwerp van besluit principieel goed op 26 september 2025.

De nota wordt aangevuld in opvolging van het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens. VTC nr.2025/064 van 14 oktober 2025.

De VTC besluit als volgt:

“De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

1. de verwerking van gezondheidsgegevens en strafrechtelijke gegevens verantwoorden in de nota en de taak van algemeen belang verduidelijken (luik 2);
2. de gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (GEB) meedelen of minstens zeer concreet de stand van zaken meedelen binnen de maand vanaf heden (luik 4);
3. de bewaartermijnen motiveren in de nota (luik 5).

De VTC herinnert eraan dat er ook gezorgd moet worden voor de juistheid van de gegevens, transparantiemaatregelen en gepaste veiligheidsmaatregelen.”

1. Wat betreft de verwerking van gezondheidsgegevens en strafrechtelijke gegevens: gebruik verantwoorden en taak van algemeen belang verduidelijken

De essentiële elementen voor de gewijzigde gegevensverwerking werden opgenomen in de wijziging van het decreet van 20 april 2012. Het algemeen belang werd toegelicht in de memorie van Toelichting (2018 (2023-2024) – Nr. 1 13 februari 2024 (2023-2024) pagina 45 e.v.)

Het is met name in artikel 3 van het ontwerp dat melding wordt gemaakt van de diverse informatie waarmee het agentschap rekening kan houden om rekening houdend met het voorzorgsbeginsel toezicht te houden en handavingsbeslissingen te nemen. De informatie kan betrekking hebben op meldingen waarbij ouders of ziekenhuizen of organisatoren melding maken van fysieke letsels die kinderen hebben opgelopen. Deze medische informatie is relevant in het kader van het handavingstraject.

De soorten gegevens, betrokkenen met hun verantwoording en het situeren in een taak van algemeen belang werden opgenomen in de tekst van het decreet van 20 april 2012 en toegelicht in de memorie van toelichting bij de laatste wijziging van het decreet in functie van de aanpassing van de handhaving en de invoering van het voorzorgbeginsel.

Het agentschap is bevoegd om een vergunning te verlenen en de naleving van de vergunningsvoorwaarden op te volgen en te handhaven. Het agentschap heeft de informatie over de letsels of andere medische informatie nodig wanneer er een relevante link is met de kinderopvanglocatie.

BV een kindje heeft een letsel opgelopen in de opvang;

BV het kindje is onwel geworden in de opvang en werd overgebracht naar het ziekenhuis;

BV het parket informeert het agentschap dat een strafrechtelijk onderzoek loopt tegen een bepaalde persoon die werkzaam is in de kinderopvang of meldt dat een bepaalde persoon is veroordeeld voor feiten die een risico kunnen vormen voor de werking in de kinderopvanglocatie.

Deze meldingen (door de ouders, de organisatoren, ziekenhuizen of parket) moeten door het agentschap kunnen worden geregistreerd en opgevolgd om de veiligheid van de opgevangen kinderen en de kwaliteit van de opvang te kunnen controleren.

Bij de laatste decretale wijziging werd het voorzorgsbeginsel decretaal verankerd. Dat betekent dat het agentschap kan optreden, los van de vaststelling van een inbreuk op de bepalingen. Het agentschap kan meer bepaald bestuurlijke maatregelen nemen als er in het kader van kinderopvang:

1. een risico is op een schending van de fysieke of psychische integriteit van de kinderen;
2. een vaststelling is van een ernstige gebeurtenis waarbij de fysieke of psychische integriteit van de kinderen is geschonden;

Het agentschap is decretaal aangesteld om de kwaliteit van de opvang op te volgen en te handhaven op inbreuken, tekorten of risico's. Deze opdracht is een opdracht van algemeen belang gelet op het feit dat kinderopvang wordt geboden aan baby's en peuters die kwetsbaar en onmondig zijn en de bescherming nodig hebben van de bevoegde overheid om hun belangen te verdedigen.

Het agentschap moet kunnen beschikken over de relevante informatie om de kwaliteit en veiligheid in de opvang te kunnen opvolgen en handhaven.

Wat betreft de bijkomende veiligheidsmaatregelen gelet op de verwerking van gezondheids- en strafrechtelijke gegevens, zal de gevraagde informatie worden toegevoegd aan de GEB: lijst van de personen ter beschikking houden die de persoonsgegevens kunnen raadplegen + hun hoedanigheid + vermelding van de statutaire verplichting om de vertrouwelijkheid t.a.v. deze gegevens te bewaren.

- 2. De gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (GEB) meedelen of minstens zeer concreet de stand van zaken meedelen binnen de maand vanaf heden (luik 4)**

De GEB wordt overgemaakt aan de VTC.

- 3. De bewaartermijnen motiveren in de nota (luik 5)**

Alhoewel dit ontwerp geen bepalingen bevat die betrekking hebben op de bewaartermijnen en deze reeds werden vastgelegd in het decreet van 20 april 2012 vermelden we hier de motivering die werd opgenomen n.a.v. de wijziging van het vermelde decreet (Memorie van Toelichting 2018 (2023-2024) – Nr. 1 13 februari 2024 (2023-2024).

- Het uittreksel uit het strafregister wordt bewaard gedurende 3 jaar of tot de uitdiensttreding van het betrokken personeelslid: Gelet op de kwetsbaarheid van de jonge

opgevangen kinderen is het belangrijk dat de naleving van de verplichting voor de organisatoren kan gecontroleerd worden. Gelet op de aanbeveling van de Parlementaire Onderzoekscommissie wordt de termijn waarna de organisator een nieuw uittreksel strafregister moet opvragen vastgelegd op 3 jaar.

- Het comité van Toezicht van de Handhaving in de kinderopvang kan de gegevens gedurende één jaar bijhouden te rekenen vanaf het uitbrengen van een advies of vanaf het afronden van het onderzoek. De bewaartermijn wordt kort gehouden aangezien het comité niet langer over de gegevens moeten beschikken zodra ze het advies hebben uitgebracht of het onderzoek en de evaluatie van het handhavingsbeleid hebben afgerond.
- De organisaties of deskundigen die het agentschap adviseren in het kader van het voorzorgsbeginsel hebben eveneens de vermelde gegevens nodig om in concreto te onderzoeken of bepaalde risico's kunnen vastgesteld of bevestigd worden bij een bepaalde organisator in de kinderopvang. De bewaartermijn is langer (10 jaar na afronden van onderzoek en uitbrengen van een advies aan het agentschap) omdat deze organisatie/deskundige de betrokken kinderopvang gedurende een langere termijn moet kunnen opvolgen.
- De organisaties die een subsidie ontvangen voor de ondersteuning van organisatoren als vermeld in artikel 11, 2° van het vermeld decreet. De gegevens worden bewaard tot tien jaar nadat de organisatie de ondersteuning aan de organisator heeft afgerond. De bewaartermijn is eveneens langer aangezien deze organisaties de betrokken organisatoren ook moeten ondersteunen gedurende een langere periode.

In opvolging van het Advies van de Raad van State 78.544/16 van 22 december 2025 worden de volgende aanpassingen gedaan aan de nota en het ontwerp van besluit:

Wat betreft de rechtsgronden (randnummers 3.1 tot en met 3.10;

- De rechtsgronden en de tabel houdende de rechtsgronden werden aangepast;
- Artikel 27 § 2 zesde lid dat stelt dat "De organisator neemt zelf geen initiatief om de overeenkomst met medewerkers stop te zetten naar aanleiding van de schorsing, tenzij de organisator een probleem vaststelde met het functioneren van de medewerker." wordt geschrapt aangezien er geen rechtsgrond kan gevonden worden voor deze bepaling;
- In artikel 19 van het ontwerp, dat handelt over de aanstelling van een voorlopige bewindvoerder, zoals bedoeld in artikel 19, vijfde lid, 10°, van het decreet van 20 april 2012, wordt uitdrukkelijk verwezen naar de wettelijke bepaling in het Gerechtelijk Wetboek dat de aanstelling van een voorlopig bewindvoerder regelt. De overige paragrafen worden geschrapt aangezien deze maatregel volledig zal verlopen volgens het Gerechtelijk wetboek;
- Artikel 22,2°: Wat betreft de schorsing van de subsidie 'uit voorzorg' stelt de Raad van State dat er geen rechtsgrond bestaat voor deze maatregel. (Randnummer 3.6) De maatregel wordt geschrapt.

Wat betreft de vormvereiste om advies te vragen over ontwerpen van besluit die van strategisch belang zijn (Randnummer 4):

- De Vlaamse regering stelt dat de belangrijkste beleidskeuzes werden gemaakt in het decreet van 20 april 2012 en het huidige besluit van de Vlaamse regering is essentie uitvoering geeft aan de handhavingsmaatregelen die werden opgenomen in het decreet.

Wat betreft de algemene opmerkingen: (randnummers 5 tot en met 7)

- Het ontwerp bevat geen nadere precisering van elementen van de risico-inschatting die het agentschap moet maken bij de toepassing van het voorzorgsbeginsel. Nochtans stelt artikel 15/1, tweede lid, van het decreet van 20 april 2012 uitdrukkelijk dat de Vlaamse Regering "de nadere regels [bepaalt] wat betreft de toepassing van het voorzorgsbeginsel, die minstens de elementen van de risico-inschatting bevatten op basis waarvan het agentschap kan

overgaan tot het opleggen van een bestuurlijke maatregel.” Het ontwerp wordt aangepast wat betreft de nadere bepaling inzake de risico-inschatting (randnummer 5);

- Wat betreft de maatregelen bij verhindering van toezicht (randnummer 6): Het advies van de Raad van State dat de stapsgewijze aanpak, zoals wordt opgenomen in de nota, best ook wordt opgenomen in het ontwerp, wordt niet gevolgd. Op basis van de elementen in het dossier zal de meest geschikte maatregel genomen worden bij verhindering van toezicht;
- Wat betreft de artikelen 17, tweede lid en 18 derde lid, die een machtiging aan de minister bevatten om de inhoud en de procedure te bepalen van de daarin bedoelde screening en adviesverlening, respectievelijk over risico's en competenties, stelt de Raad van State dat erover gewaakt moet worden dat geen verordende bevoegdheid wordt gegeven aan de minister. (Randnummer 7).

In artikel 17 wordt de delegatie aan de minister geschrapt aangezien de volledige regeling in het besluit is opgenomen en er geen verdere delegatie nodig is.

De delegatie in artikel 18, derde lid wordt aangepast aan het advies van de Raad van State.

Wat betreft de opvolging van het onderzoek van de tekst (randnummers 8 tot en met 18):

Er werd in het ontwerp van besluit gevolg gegeven aan alle opmerkingen van de Raad van State.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Bij het decreet van 19 april 2024 werd het decreet van 20 april 2012 op een aantal punten gewijzigd.

Een aantal wijzigingen heeft betrekking op het toezicht en de handhaving van de vergunningsvoorwaarden.

Het onderliggend besluit bevat de uitvoering van een aantal decretale bepalingen en vervangt het Handhavingsbesluit Baby's en Peuters van 11 december 2015.

De belangrijkste nieuwe maatregelen die het mogelijk maken een proportioneel en doeltreffend handhavingsbeleid te voeren hebben betrekking op:

- De uitvoering van het voorzorgsbeginsel waarbij het mogelijk is om, los van de vaststelling van een inbreuk op de regelgeving, bestuurlijke maatregelen te nemen als:
 - o er een risico is op een schending van de fysieke of psychische integriteit van de kinderen;
 - o er een ernstige gebeurtenis wordt vastgesteld waarbij de fysieke of psychische integriteit van de kinderen is geschonden.
- De organisatie van het toezicht door het agentschap, waarbij het agentschap toezicht houdt op basis van alle beschikbare informatie. De Vlaamse regering heeft de delegatie om de nadere regels te bepalen wat betreft de toepassing van het voorzorgsbeginsel, waaronder de elementen van de risico inschatting op basis waarvan het agentschap kan overgaan tot het opleggen van een bestuurlijke maatregel en de communicatieprocedure hierover ten aanzien van de organisator.
- De invoering van een nieuwe set bestuurlijke maatregelen die het mogelijk maken proportioneel t.a.v. de inbreuk of het vastgestelde risico op te treden. Een aantal beveiligende maatregelen maken het mogelijk om rechtevreeks in te grijpen op het risico of de inbreuk en aan te zetten naar de oplossing van de inbreuk zonder daarom de opvang te sluiten. Deze maatregelen worden ingezet, uitgaand van het belang van de opgevangen kinderen.

De nieuwe bepalingen hebben betrekking op:

- Artikel 3: het agentschap houdt niet enkel toezicht op stukken, maar **op basis van alle informatie die wordt opgesomd in artikel 3**.
- Artikel 4: het agentschap doet vaststellingen over de naleving van de regelgeving en formaliseert deze vaststellingen onder meer in een **verslag van vaststelling**.
- Artikel 5 bevat de bepalingen over de opmaak en de kennisgeving aan de organisator van het verslag van vaststelling en de mogelijkheid van de organisator om te reageren op het verslag van vaststellingen.
- Artikel 6 & 7: **de opvolging van het toezicht** wordt nu ook in de regelgeving opgenomen.
- Artikel 9 bevat de elementen die in rekening worden gebracht bij het nemen van een beslissing.
- Artikel 12: de gevallen waarbij tot **een opheffing** kan worden beslist, wordt **licht aangepast om rekening te houden met het voorzorgsbeginsel**.
- Afdeling 3 (artikel 13 tot en met 19) is nieuw aangezien het **de uitvoering betreft voor de beveiligende maatregelen**.
- Hoofdstuk 7: stopzetten van een lopend handhavingstraject: De bepaling geeft de mogelijkheid om een **handhavingstraject af te sluiten** na het duurzaam wegwerken van de inbreuken.
- Hoofdstuk 8: de decreetgever besliste een **eenmalig forfaitair bedrag** toe te kennen in bepaalde gevallen van schorsing. De Vlaamse regering legt de parameters vast voor de berekening van dat bedrag.
- Hoofdstuk 11: Artikel 41: **tegen de beveiligende maatregelen is beroep mogelijk bij de Raad van State**.

Voor het overige wordt een groot deel van het bestaand Handhavingsbesluit inhoudelijk ongewijzigd overgenomen, maar logisch ingepast in het nieuwe besluit.

Voor de volledigheid wordt hier nog eens het verloop van een handhavingstraject geschetst, zoals het reeds sinds 2014 bestaat en waarop qua procedurele stappen niet echt iets gewijzigd wordt:

- Vaststelling
Hetzij Opgroeien regie, hetzij Zorginspectie kunnen vaststellingen doen, die aanleiding kunnen geven tot de opstart van een handhavingstraject.
- Aanmaning
Wanneer er vaststellingen zijn, zal een organisator in principe eerst aangemaand worden. In dat geval wordt in de aanmaning een termijn bepaald waarbinnen de vastgestelde inbreuken/risico's aangepakt moeten zijn.
Het decreet bepaalt dat de aanmaning o.a. in geval van dringende noodzakelijkheid achterwege kan blijven.
- Voornemen tot een bestuurlijke maatregel of geldboete
Wanneer bij de organisator, ondanks een aanmaning, toch inbreuken/risico's blijven bestaan, zal het agentschap een voornemen formuleren waarin benoemd wordt welke bestuurlijke maatregel of welke geldboete het agentschap wil opleggen. De organisator wordt hierover gehoord.
Voorliggend besluit bepaalt dat in geval van dringende noodzakelijkheid dit voornemen achterwege kan blijven.
- Beslissing tot bestuurlijke maatregel of geldboete
Indien de organisator in het kader van zijn hoorrecht niet kan onderbouwen dat de voorgenomen maatregel niet nodig is, zal het agentschap een effectieve beslissing nemen. In situaties waar er sprake is van dringende noodzakelijkheid kan het agentschap, zoals hoger reeds benoemd, direct na de vaststellingen overgaan tot het nemen van een beslissing en de aanmaning en het voornemen achterwege laten.

We situeren dit besluit als laatste stap in de handhavingsketen waarmee de overheid actief toezicht houdt op de naleving van de regelgeving om inbreuken te voorkomen en acties te ondernemen tegen handelingen die in strijd zijn met de regelgeving en als nodig bestuurlijke maatregelen kan opleggen, aangepast aan de vastgestelde inbreuken.

Nieuw in de handhavingsregelgeving met betrekking tot de opvang van baby's en peuters is de mogelijkheid van de overheid om op te treden in het kader van het voorzorgsbeginsel.

De handhavingsketen bevat ook een belangrijk preventief luik, waarbij de organisatoren geïnformeerd worden over de naleving van de regelgeving, waarbij in overleg en dialoog de situaties worden besproken die niet conform de regelgeving zijn of die een risico in de opvang vormen.

Wat betreft de opvang van baby's en peuters werden in de recente periode middelen en personeel ingezet om de organisatoren en kinderbegeleiders te ondersteunen, al dan niet op de werkvloer.

De uitbreiding van de bestuurlijke maatregelen met de beveiligende maatregelen maakt het eveneens mogelijk om proportioneel en gericht in te zetten op de domeinen waar de organisator nog tekorten of groeimogelijkheden heeft. Hierbij kan de opvang openblijven en kan de overheid maatregelen opleggen die geen sanctie zijn maar die aansluiten bij de noden van de betrokken organisator.

Gelet op de absolute kwetsbaarheid van de doelgroep van baby's en peuters moet de overheid de mogelijkheid hebben om met voorzorg op te treden, nl. alvorens er enig letsel of enige integriteitsschending heeft plaatsgevonden. De regelgevende basis hiervoor werd vastgelegd in het decreet van 20 april 2012. Het huidige besluit van de Vlaamse regering regelt de uitvoering ervan.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Rechtsgrond van de artikels die gewijzigd worden

Artikel van voorliggend ontwerpbesluit	Rechtsgrond decreet van 20 april 2012
Art. 3. 4. 5. 6 en 7	Artikel 15/1, artikel 19, 9de lid, 20, 3de lid, 22, 6de lid
Art. 8. Tot en met 12	Artikel 19 9de lid
Art 13. Tot en met 19	Artikel 19, , 9de en 10 de lid
Artikel 20 tot en met 23	Artikel 20, 3de lid
Artikel 24 en 25	Artikel 22, 6 de lid
Artikel 26	Artikel 18, 3 de lid
Artikel 27	Artikel 19, 9de lid
Artikel 28	Artikel 18, 3 de lid en artikel 19, 4de en 9de lid
Artikel 29	Artikel 18, 3 de lid
Artikel 30	Artikel 19, 4de en 9de lid
Artikel 31	Artikel 24/1, § 2 2de lid
Artikel 32	Artikel 22, 6 de lid
Artikel 33 tot en met 35	Artikel 19 9de lid en artikel 18, 3de lid, artikel 22, 6de lid
Artikel 36 tot en met 40	Artikel 19 9de lid en artikel 20 3de lid
Artikel 41	Artikel 19 9de lid

Hoofdstuk 1. Citeeropschrift

Artikel 1.

Bepaalt dat het Besluit zal worden aangehaald als "Handhavingsbesluit Baby's en Peuters".

Hoofdstuk 2. Definities

Artikel 2.

Bevat een aantal definities. Er worden een zestal nieuwe definities toegevoegd, die gelinkt zijn aan de nieuwe decretale bepalingen die verder uitgevoerd moeten worden door de Vlaamse Regering:

- Organisatie of deskundige:
Hiermee wordt de organisatie of deskundige bedoeld die Opgroeien regie kan adviseren in het kader van het voorzorgsbeginsel. Dit betekent hetzij in het kader van toezicht, hetzij in het kader van een beveiligende maatregel zoals voorzien in artikel 19, vijfde lid, 3°. Het moet gaan om een organisatie of deskundige die door of namens de Vlaamse Regering is aangesteld.
- Risico en ernstige gebeurtenis:
In het decreet van 20 april 2012 wordt naar deze begrippen al verwezen in het kader van de definitie van het voorzorgsbeginsel. In voorliggend besluit wordt voor de beide begrippen in het kader van de definities verduidelijkt dat het betrekking heeft op de omschrijving zoals in het decreet.
- Toezicht:
Voor de volledigheid wordt omschreven dat het toezicht ertoe strekt de naleving na te gaan van de toepasselijke regelgeving en risico's en ernstige gebeurtenissen in het kader van het voorzorgsbeginsel vast te stellen.
- Subsidievoorwaarde: de definitie wordt verruimd. Voordien werd alleen verwezen naar de voorwaarden vermeld in het Subsidiebesluit aangezien in aanvang alle subsidies ter uitvoering van het decreet in dat besluit gevat waren. Ondertussen zijn er echter al verschillende andere besluiten geweest (vb. subsidie voor tijdelijke vervangcapaciteit, subsidie voor projecten doorgaande lijn...) waarin subsidies worden geregeld die ook hun rechtsgrond vinden in het decreet. Het is aangewezen om voor alle subsidies eenzelfde kader voor toezicht en handhaving te hanteren aangezien dat de rechtszekerheid ten goede komt. Om die reden wordt in de definitie van subsidievoorwaarde verwezen naar alle voorwaarden voor het ontvangen of behouden van subsidies die in het decreet of uitvoeringsbesluiten ervan, zijn opgenomen.

Hoofdstuk 3. Toezicht

Artikel 3.

Dit artikel herneemt de toezichtsovereenkomst die Opgroeien regie heeft en concretiseert dat het agentschap met een brede waaier aan informatie rekening moet houden bij het uitoefenen van het toezicht en bij het inschatten of het voorzorgsbeginsel gehanteerd moet worden.

Het agentschap ontvangt immers zeer diverse informatie die betrekking heeft op de werking van een kinderopvanglocatie of organisator. Op basis van het voorzorgsbeginsel moet het agentschap met al deze informatie rekening kunnen houden om de afweging te maken of een bestuurlijke maatregel moet genomen worden.

De in het besluit opgenomen opsomming bevat de meest relevante informatiebronnen voor het agentschap.

De meeste spreken voor zich, maar voor een aantal geven we hierna wat bijkomende toelichting:

- De melding of de vaststelling van een risico of ernstige gebeurtenis: dit is essentiële informatie voor Opgroeien regie om na te gaan of maatregelen genomen moeten worden. Er is een onderscheid tussen een melding van een risico of ernstige gebeurtenis of een vaststelling van een risico of ernstige gebeurtenis.
Een melding betreft informatie die door een derde aan het agentschap verstrekt wordt en waarin meegedeeld wordt dat er zich een risico of een ernstige gebeurtenis voordeed/voordoet in de kinderopvang, maar waarbij dit risico of deze ernstige gebeurtenis nog niet formeel bevestigd werd door de organisator, Zorginspectie of politie.

De vaststelling van een risico of ernstige gebeurtenis betekent dat vaststaat dat er een risico of een ernstige gebeurtenis plaatsvond.

Voorbeelden van een melding van een risico (dus een situatie waarbij zich nog geen ernstige gebeurtenis heeft voorgedaan): een melding door een ouder van ernstige overbezetting, de melding door burens van een onveilige buitenruimte, ...

Voorbeelden van een melding van een ernstige gebeurtenis: een melding door een stagiair dat kinderen gedwongen worden te eten, een melding door een buur dat een kind hardhandig werd aangepakt, een ouder meldt dat een kind een letsel opliep in de opvang ...

Voorbeeld van een vaststelling van een ernstige gebeurtenis: de opvang meldt zelf dat een kind een (ernstig) letsel heeft opgelopen in de opvang waarvan de oorzaak onduidelijk is, een kind wordt gehospitaliseerd vanuit de opvanglocatie ...

Voorbeeld van een vaststelling van een risico: Zorginspectie stelt vast dat kinderen te warm eten aangeboden krijgen, Zorginspectie stelt overbezetting vast met te weinig medewerkers,

Ook de vaststelling of de melding in het verleden van een risico op een schending van de fysieke of psychische integriteit van de kinderen, kan relevant zijn voor Opgroeien regie. Wanneer het agentschap gealarmeerd wordt naar aanleiding van een bepaald feit, dat betrekking heeft op de fysieke of psychische integriteit van de kinderen, zal bij de dossierscreening dus ook nagegaan worden in welke mate er zich in het verleden al vergelijkbare of relevante risico's voordeden. Indien vb. zou blijken dat er zich bij een bepaalde organisator al herhaaldelijk bepaalde risico's voordeden of gemeld werden, zal mogelijk een andere bestuurlijke maatregel aangewezen zijn dan in het geval een risico voor het eerst wordt vastgesteld of gemeld werd. Opgroeien regie zal steeds nagaan in welke mate informatie uit het verleden relevant is. Als het relevant is, zal dit geduid en gemotiveerd worden in de beslissing waarmee eventueel een bestuurlijke maatregel wordt genomen.

- De vaststelling van een andere overheidsinstantie of inspectiedienst met betrekking tot de niet-naleving van regelgeving of vaststelling van een risico: Hieronder worden de vaststellingen van andere inspectiediensten verstaan die bv. betrekking hebben op de voedselveiligheid, vaststellingen van sociale inspectie met betrekking tot een onveilige werkomgeving,
- Informatie uit relevante strafonderzoeken, waarover het agentschap kennis heeft: Hieronder wordt onder meer de informatie bedoeld, die het agentschap kan ontvangen via de COL 8/2014, (Omzendbrief van het College van Procureurs-Generaal houdende de mededeling van opsporingsonderzoeken, vervolgingen en veroordelingen van ambtenaren, en personen die taken van openbaar belang waarnemen of die functies uitoefenen die doorgaans een gezagsrelatie met minderjarigen of kwetsbare personen impliceren.).

Het agentschap volgt strafonderzoeken op die lopen n.a.v. feiten die betrekking hebben op een kinderopvanglocatie of de personen die hierbij betrokken zijn. Wanneer het agentschap inzage verkrijgt in het dossier als benadeelde partij, kan deze informatie ook aanleiding geven tot het nemen van een bepaalde maatregel. Bv uit het dossier blijkt dat er onvoldoende toezicht wordt gehouden op de kinderen, dat er een systematische overbezetting is, of dat de verantwoordelijke de werking van de opvang onvoldoende opvolgt, of een ernstige gebeurtenis is te wijten aan een kinderbegeleider, waarbij de organisator geen gepaste maatregel heeft genomen. Uit het strafonderzoek kunnen ook heel concrete handelingen blijken, bv een kinderbegeleider die kinderen knijpt of gedwongen eten geeft of hardhandig in bed legt of op een stoel zet.

Soms kunnen ook vaststellingen gelezen worden die niet strafrechtelijk vervolgd worden, maar waaruit toch een schending van de vergunningsvoorwaarden blijkt, bv het slapen van baby's met knuffels en doeken, het laten slapen van baby's in schommels of het niet respecteren van de circulatie tussen de bedjes, een belangrijke onderbezetting van ingezet

personeel, het gebrekkig toezicht of ernstige tekorten tav de ondersteuning en begeleiding van personeelsleden.

- Informatie van experts en betrokkenen: Het betreft de informatie die het agentschap ontvangt van bv de behandelende arts van een opgevangen kind, van getuigen, burens, medewerkers,
- Andere contextuele informatie, zoals de personeelssituatie, de financiële situatie en de organisatiekenmerken. De kwaliteit en de veiligheid van een werking heeft vaak ook te maken met bepaalde aspecten van de organisatorische werking van een kinderopvanglocatie.

Een organisator die een positief personeelsbeleid voert dat gericht is op het welzijn van de medewerkers, die geen financiële problemen heeft en die kan rekenen op een bestuur dat gericht is op het realiseren van een kwalitatieve dienstverlening, zal een betere dienstverlening kunnen realiseren en creëert een veiliger werkklimaat.

Wanneer een organisator op een aantal aspecten risico's vertoont wat betreft de context van zijn organisatie, zal het agentschap deze organisator aan een nader toezicht onderwerpen, door onder meer een bezoek van Zorginspectie aan te vragen.

Het agentschap zal op basis van de beschikbare informatie een risico-inschatting maken waarbij nagegaan wordt of de informatie wijst op een mogelijk risico voor de fysieke of psychische integriteit van de opgevangen kinderen, waardoor het voorzorgsbeginsel van toepassing wordt. (Vb. vermoedens van verschillende vormen van kindermishandeling, zowel verwaarlozing, fysieke mishandeling, emotionele mishandeling als seksueel misbruik).

In de risico inschatting wordt de beschikbare informatie onder meer op de volgende factoren/elementen gescreend:

- Vastgestelde beschermende factoren, waarbij nagegaan wordt welke elementen beschermend zijn ten aanzien van de veiligheid van de kinderen;
- Responsieve factoren, waarbij een indicatie wordt gegeven hoe de samenwerkingsrelatie is met de betrokken organisator en de medewerkers van de kinderopvanglocatie;
- Risicofactoren (zoals vb. het aantal en de ernst van de klachten ten aanzien van de organisator of de betrokken kinderopvanglocatie);
- De kenmerken van de organisatie van de kinderopvanglocatie waaronder de rechtsvorm, de personeelssituatie, de bezettingsgraad en de financiële gezondheid.

In gevolge het advies van de Raad van state (randnummer 5) wordt in het besluit een nadere precisering opgenomen van de elementen van de risico inschatting.

Als het agentschap het voorzorgsbeginsel wenst toe te passen, d.w.z. de mogelijkheid om los van de vaststellingen van een inbreuk, een bestuurlijke maatregel te nemen worden de volgende stappen gezet:

- Op basis van alle beschikbare informatie opgenomen in artikel 3 eerste lid stelt het agentschap vast dat er een risico is op een schending van de fysieke of psychische integriteit van een kind;
- Het agentschap maakt een inschatting van de ernst van het risico;
- Het agentschap maakt een belangenafweging tussen:
 - o de noodzaak om een bestuurlijke maatregel op te leggen in het belang van de opgevangen kinderen;

- de belangen van de betrokken partijen;

Op basis van die afweging zal het agentschap een beslissing nemen om al dan niet een bestuurlijke maatregel op te leggen en om de meest proportionele maatregel op te leggen. De rechtszekerheid wordt gerespecteerd aangezien bij elke beslissing de organisatoren de kans krijgen om hun verweer op een nuttige manier kenbaar te maken en het ter beschikking zijn van bezwaar en beroepsprocedures.

Belangrijk is de bepaling dat bij een ernstig risico op een schending van de fysieke of psychische integriteit van het kind steeds gekozen zal worden voor een maatregel waarbij de veiligheid van de kinderen kan gegarandeerd worden, ook al komen hierdoor de belangen van de betrokken partijen zoals bv de organisatoren, de medewerkers of de ouders in het gedrang. Dit is de essentie van elk optreden uit voorzorg.

Het artikel bepaalt verder ook dat het agentschap bij het handhaven van de bestuurlijke maatregel zal rekening houden met nieuwe informatie die wordt ter beschikking gesteld van het agentschap.

De nieuwe informatie kan wijzen op het dalen van het risico waardoor de maatregel kan opgeheven of gewijzigd worden.

De nieuwe informatie kan wijzen op het stijgen van het risico waardoor indien nodig een andere bestuurlijke maatregel moet genomen worden.

Elke individuele beslissing zal moeten tot stand komen met respect voor de algemene beginselen van behoorlijk bestuur zoals de redelijkheid en proportionaliteit en rechtszekerheid. Het voorzorgsbeginsel geeft de overheid de mogelijkheid om binnen het wettelijk kader op te treden met het oog op de veiligheid en integriteit van de opgevangen kinderen die gelet op hun leeftijd uiterst kwetsbaar zijn.

Artikel 4.

Een verslag van vaststelling over de naleving van de regelgeving maakt het mogelijk zowel de inbreuken als de naleving van de regelgeving vast te stellen. Dit laatste kan het geval zijn als eerdere inbreuken werden weggewerkt.

Een verslag van vaststelling wordt minstens gemaakt als het agentschap vaststelt dat er inbreuken, risico's of ernstige gebeurtenissen zijn die ten aanzien van de organisator geformaliseerd moeten worden zodat het voor hen duidelijk is dat ze hiermee aan de slag moeten gaan. Het is relevant dat zowel het agentschap als de organisator zicht hebben of er op basis van de informatie vermeld in artikel 3 een inbreuk, risico of ernstige gebeurtenis werd vastgesteld en dat transparantie geboden wordt over wat het agentschap op basis van de regelgeving vaststelt.

Een verslag van vaststelling zal eveneens opgemaakt worden als het agentschap bij de bespreking van klachten met de organisator, vaststelt dat er één of meer inbreuken op de regelgeving voorhanden zijn.

In principe wordt een apart verslag van vaststelling opgemaakt wanneer het agentschap vaststelt dat er een inbreuk is op de regelgeving. Als het agentschap echter onmiddellijk na de vaststelling al een actie wil ondernemen, hetzij via een aanmaning of een voornemen van een beslissing, hetzij via een beslissing op basis van dringende noodzakelijkheid, dan kan het verslag van vaststellingen geïntegreerd worden in die documenten.

Zowel wanneer de vaststellingen in een apart verslag worden bezorgd, als wanneer deze vaststellingen geïntegreerd zijn in de andere documenten, heeft de organisator een mogelijkheid om op de vaststellingen te reageren.

De bepalingen inzake de reactiemogelijkheid gelden ook als het verslag van vaststelling wordt opgenomen in een aanmaning of voornemen. Enkel als het een beslissing betreft op basis van dringende noodzakelijkheid zal de termijn voor de reactietijd mogelijk korter zijn. In dat geval zal de organisator immers tijdens de georganiseerde hoorzitting kunnen reageren, zowel op de vaststellingen, als op de genomen beslissing. Voorliggend besluit bepaalt in artikel 8 dat die hoorzitting uiterlijk veertien dagen na de beslissing zal plaatsvinden.

Het agentschap kan op basis van de ontvangen reactie van de organisator steeds beslissen om de aanmaning of het voornemen in te trekken, als in een uitzonderlijk geval uit de reactie toch zou blijken dat er geen sprake is van een inbreuk. Na het verweer over een beslissing op basis van dringende noodzakelijkheid kan het agentschap zijn beslissing behouden of wijzigen.

Artikel 5.

Paragraaf 1 bevat de inhoud van het verslag van vaststellingen.

Paragraaf 2 bevat de termijn waarbinnen het agentschap het verslag van vaststellingen moet bezorgen aan de organisator. De termijn bedraagt 30 dagen na de laatste vaststelling door het agentschap. Deze termijn is eenmaal verlengbaar. Dat kan nodig zijn bij complexere vaststellingen van inbreuken. Als er binnen die termijn geen handavingsstap gezet wordt in de vorm van een aanmaning, voornemen of beslissing op basis van dringende noodzakelijkheid, dan zal een afzonderlijk verslag van vaststelling opgemaakt worden.

Voorbeeld:

Elke maand ontvangt het agentschap de gegevens over de prestaties. Het agentschap analyseert deze gegevens op bepaalde tijdstippen en kan op dat ogenblik een inbreuk vaststellen. Binnen de maand na deze vaststelling zal het agentschap een verslag van vaststelling opmaken en bezorgen aan de organisator. Pas op het ogenblik dat het agentschap op basis van de analyse van deze gegevens vaststelt dat er een inbreuk is, gaat de termijn in. Het loutere bezit van de administratieve gegevens betekent nog niet dat het agentschap een inbreuk vaststelt en laat dus de termijn nog niet starten.

Paragraaf 3 bevat de termijn die de organisator heeft om te reageren. Ook deze termijn is eenmalig verlengbaar.

Het laatste lid bevat een afwijking van de paragrafen 2 en 3 in het geval een verslag van vaststelling wordt opgenomen in een beslissing op basis van dringende noodzakelijkheid.

De reactiemogelijkheid wordt gegeven tijdens de hoorzitting als vermeld in artikel 8, vierde lid. Op basis van het verweer zal het agentschap zijn beslissing al dan niet kunnen in heroverweging nemen.

Hoofdstuk 4. Opvolging van toezicht

Artikel 6.

Na het ontvangen van een inspectieverslag van Zorginspectie of een verslag van vaststelling van het agentschap, maakt de organisator een plan van aanpak op.

Het is de verantwoordelijkheid van de organisator om zelf vanuit zijn beleidsvoerend vermogen, proactief aan de slag te gaan met de vaststellingen. In die zin is het logisch dat een organisator zelf het initiatief moet nemen na de vaststelling van inbreuken om na te gaan hoe de inbreuken zullen worden weggewerkt en om op vraag het agentschap informatie en documentatie te verschaffen.

Het is niet de bedoeling dat organisatoren inactief blijven en wachten tot het agentschap hen hierover bevraagt.

Hij houdt dit plan van aanpak ter beschikking voor eventuele controle door het agentschap of Zorginspectie. Het agentschap kan het plan van aanpak en de eventuele documentatie opvragen. Zorginspectie kan deze ter plaatste opvragen.

Het agentschap informeert de organisator bij dergelijke controle of het plan van aanpak een voldoende antwoord kan bieden op de vastgestelde inbreuken.

De formulering wordt aangepast in opvolging van het advies van de Raad van state. De nieuwe formulering verduidelijkt dat de organisator dient over te gaan tot het opstellen van een plan van aanpak na het ontvangen van een inspectieverslag van Zorginspectie of een verslag van vaststelling, aanmaning of voorgenomen beslissing van het agentschap.

Artikel 7.

Als het plan van aanpak niet of niet tijdig (binnen de door het agentschap vastgelegde termijn) wordt ingediend kan dit geacht worden als een niet-wegwerken van de inbreuken en risico's.

Er zal de organisator een redelijke proportionele termijn gegeven worden. In geval er een acuut probleem vastgesteld wordt die een (mogelijk) gevaar inhoudt voor de veiligheid van de kinderen, zal er een zeer korte termijn gegeven worden zodat Opgroeien onmiddellijk zicht heeft of de risico's weggewerkt zijn, dan wel of er ingegrepen moet worden. In andere situaties zal er meer tijd gegeven worden.

Opgemerkt wordt nog dat het plan van aanpak niet moet aantonen dat alles al weggewerkt is, maar de werkwijze bevat hoe op redelijke termijn de inbreuken weggewerkt worden.

Dit betekent dat het agentschap kan overgaan tot (een verdere stap in) een handhavingstraject.

Hoofdstuk 5. Het hoorrecht

Artikel 8.

Voor er een beslissing genomen wordt tot het opleggen van een bestuurlijke maatregel of een bestuurlijke geldboete zal de organisator op de hoogte gebracht worden en de kans krijgen op een nuttige manier zijn verweer in te dienen.

Het hoorrecht is in principe mondeling tenzij in dossiers waar de beslissing gebaseerd is op bijvoorbeeld technische elementen zoals in het kader van subsidiebeslissingen. Cijfermatige gegevens (stukken) maken hier het voorwerp uit van de motivering om aan te tonen dat de organisator voldoet aan de subsidievoorwaarden.

Een schriftelijk hoorrecht kan ook voorzien worden wanneer vb. bepaalde kwalificaties moeten aangetoond worden.

Om naar het beleidsvoerend vermogen en de integriteit (art. 13/0 vergunning + art. 10/1 subsidie) te peilen wordt dan weer een mondeling hoorrecht ingepland.

Soms kan ook het verloop van een dossier tot gevolg hebben dat gekozen wordt voor een schriftelijk hoorrecht: als een organisator pas op gesprek geweest is over dezelfde/analoge inhoud, dan kan ervoor gekozen worden het hoorrecht toch schriftelijk te doen.

Ook in de volgende dossiers zou een schriftelijk verweer volstaan:

- Dat kan het geval zijn als de opgelegde bestuurlijke maatregelen geen sanctie inhouden ten aanzien van de organisator;

- Of wanneer de inbreuk geen betrekking heeft op het gedrag of op handelingen van de organisator, maar kan afgeleid worden uit bepaalde stukken.

De organisator kan ook in de gevallen dat een schriftelijk verweer mogelijk is of voorgesteld wordt door het agentschap alsnog gemotiveerd en schriftelijk vragen om mondeling gehoord te worden.

Als de organisator geen gebruik maakt van zijn hoorrecht, dan wordt deze informatie toegevoegd aan het dossier.

In geval van dringende noodzakelijkheid kan het agentschap beslissen om geen voornemen aan de organisator te bezorgen. In dat geval wordt een hoorzitting georganiseerd uiterlijk binnen een termijn van veertien dagen na het nemen van de bestuurlijke maatregel.

Deze maatregel kan bv genomen worden als een kindje met ernstige letsels wordt gehospitaliseerd na een verblijf in de opvang en waarbij er ernstige aanwijzingen zijn dat de oorzaak van de letsels te vinden is in een situatie binnen de opvang. Ook bij het overlijden van een kindje in de opvang kan een onmiddellijke maatregel worden opgelegd, waarbij de hoorzitting nadien zal georganiseerd worden.

Hoofdstuk 6. Bestuurlijke maatregelen

Afdeling 1. Algemene bepaling

Artikel 9.

Wanneer het agentschap een maatregel neemt, zal er steeds rekening gehouden worden met de volgende elementen:

- het aantal inbreuken, risico's en ernstige gebeurtenissen;
- de frequentie van de inbreuken, de risico's en de ernstige gebeurtenissen;
- het tijdsverloop sinds de vaststellingen van de inbreuken, de risico's en de ernstige gebeurtenissen;
- de ernst van de inbreuken, de risico's of de ernstige gebeurtenissen;
- de herhaling van de inbreuken en van de risico's en ernstige gebeurtenissen na een eerdere bestuurlijke maatregel.

Zowel in geval er een maatregel genomen wordt op basis van het voorzorgsbeginsel, dan wel op basis van de vaststelling van een inbreuk, zal er met deze factoren rekening gehouden worden.

Bij de keuze van de meest geschikte maatregel zal de motivering deze elementen bevatten. Wat betreft het onderscheid tussen 2° en 5° kunnen we dit als volgt verduidelijken:

- 2° verwijst naar de vastgestelde frequentie van inbreuken, risico's en ernstige gebeurtenissen los van het bestaan van een eerdere bestuurlijke maatregel (vb. stelt Zorginspectie bij een inspectie vast dat er op 1 dag overbezetting was, dan wel structureel op verschillende dagen);
- 5° verwijst naar een eerdere inbreuk waarvoor een maatregel werd opgelegd en waarbij ook na de maatregel opnieuw een inbreuk werd vastgesteld, en is verschillend van 2°.

De beslissingen zullen steeds proportioneel zijn ten aanzien van de vaststellingen en de risico's en ernstige gebeurtenissen en zijn steeds individueel gemotiveerd. Deze beslissingen kunnen in beroep worden getoetst door de Adviescommissie WVG en door de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Het handhavingstraject is steeds gericht op het herstel van de situatie en beoogt probleemoplossend te zijn. De ingevoerde beveiligende maatregelen geven het agentschap een groter arsenaal van mogelijke bestuurlijke maatregelen die kunnen ingezet worden.

Daarnaast moet het agentschap rekening houden met het voorzorgsbeginsel, wat betekent dat maatregelen kunnen opgelegd worden ook als er geen inbreuken kunnen vastgesteld worden, maar wel risico's op een schending van de fysieke of psychische integriteit van de kinderen of ernstige gebeurtenissen waarbij de fysieke of psychische integriteit van de kinderen geschonden is. Maatregelen kunnen dus opgelegd worden om te vermijden dat een risico leidt tot een schending van de integriteit van de kinderen of om nader te onderzoeken wat de concrete situatie is in de kinderopvanglocatie.

Afdeling 2. Beslissingen ten aanzien van de vergunning

Artikel 10.

Het wijzigen van de vergunning: Het agentschap kan beslissen om de vergunning te wijzigen, dit is de wijziging naar een lager aantal vergunde kinderopvangplaatsen, als een inbreuk op de vergunningsvoorwaarden weggewerkt kan worden door het aantal kinderopvangplaatsen te verminderen.

De wijziging blijft wel binnen dezelfde soort opvang (groeps-of gezinsopvang) aangezien deze aan andere vergunningsvoorwaarden moeten voldoen en een andere subsidiestructuur hebben.

Artikel 11.

Het schorsen van de vergunning

In elk van de volgende gevallen kan het agentschap beslissen om de vergunning te schorsen:

- als een inbreuk op de vergunningsvoorwaarden op korte termijn weggewerkt kan worden, of
- in toepassing van het voorzorgsbeginsel, of
- als de organisator het toezicht op de vergunningsvoorwaarden verhindert.

De maximale duurtijd van de eerste schorsingsbeslissing bedraagt drie maanden.

Een bijzondere situatie is het verhinderen van het toezicht van het agentschap. Om vast te stellen dat het toezicht wordt verhinderd, kunnen verschillende stappen gezet worden:

- Eerste bezoek: verhindering
- Aanmaning: hierna opnieuw verhindering
- Schorsen zolang er geen bereidheid is om toezicht toe te laten
- Opheffing: als ook na de schorsing, ongeacht de geformuleerde intentie van de organisator toch geen toezicht wordt toegelaten, zal uiteindelijk de vergunning moeten opgeheven worden.

Naast de opheffing wordt ook een geldboete voorzien omdat het verhinderen toezicht ook kan gaan over het niet bezorgen van bepaalde informatie en stukken. In dat geval hebben we wel een zicht op de kwaliteit van de werking en als die in orde is, is een opheffing niet proportioneel. Daarom kan hier met een geldboete gewerkt worden.

Dit neemt niet weg dat er in bepaalde dossiers, waar er naast het verhinderen van toezicht ook andere inbreuken zijn, het agentschap wel kan schorsen. In dat geval zal die schorsing niet enkel opgehangen zijn aan het verhinderen van toezicht, maar ook aan de inbreuken. Als het verhinderen van het toezicht tot gevolg heeft dat het agentschap geen zicht heeft op de veiligheid voor de kinderen en de kwaliteit van de kinderopvang, zal het agentschap ook onmiddellijk kunnen schorsen.

Als een organisator na een eerdere waarschuwing en een schorsing toch blijft het toezicht weigeren, is de opheffing de enige mogelijke maatregel aangezien de kwaliteit en de veiligheid in de kinderopvanglocatie niet kan gecontroleerd worden. Organisatoren die op die manier blijvend het toezicht weigeren, kunnen geen meer gunstige maatregel krijgen dan organisatoren die na toezicht geconfronteerd worden met inbreuken die ze moeten wegwerken.

Er moet op gewezen worden dat het agentschap sowieso steeds naar de volledige inhoud en context van het dossier zal kijken, om te bepalen welk traject en welke beslissing het meest geschikt is.

Ook als gesprekken ingepland worden om na te gaan of een organisator voldoet aan de regelgeving (ook na klacht), en een organisator komt niet opdagen, zal dit als verhinderen van toezicht beschouwd worden en zal er een verslag van vaststelling opgesteld worden.

Opgelet, niet elk gesprek heeft een hoofdfocus op toezicht (vb. kwartaalgesprekken met grote organisatoren, gesprek om uitbreidingsplannen van een organisator te bespreken, ...).

De raad van State formuleert een overweging in randnummer 6 om de stapsgewijze aanpak van verhindering van toezicht ook op te nemen in het ontwerp van besluit. Deze overweging wordt niet gevolgd aangezien de besluitvorming gebaseerd is op de concrete inhoud van elk dossier en het opnemen van de onderliggende of opeenvolgende stappen en te grote mate van detail zou zijn voor dit besluit. Elke individuele beslissing zal ook gemotiveerd zijn op basis van de elementen van het dossier.

Artikel 12.

De opheffing van de vergunning

In de volgende gevallen kan het agentschap beslissen om de vergunning op te heffen:

- als een inbreuk op de vergunningsvoorwaarden niet of niet op korte termijn weggewerkt kan worden of de organisator onvoldoende bereidheid toont om de inbreuken weg te werken;
- in toepassing van het voorzorgsbeginsel;
- als een inbreuk op de vergunningsvoorwaarden of de vaststelling van een risico of ernstige gebeurtenis of het verhinderen van toezicht dat aan de basis lag van een schorsing of van een beveiligende maatregel, niet weggewerkt is binnen de termijn die bepaald is in de beslissing tot schorsing van de vergunning of naar aanleiding van de beveiligende maatregel;
- als de organisator op basis van onjuiste gegevens een vergunning verkregen heeft;
- bij verhindering van toezicht.

Daar waar de schorsing nog gericht is op de mogelijkheid tot herstel na een inbreuk of vastgesteld risico, wordt een beslissing tot opheffing eerder genomen in situaties waar een herstel niet tot de mogelijkheden behoort, hetzij omdat de inbreuk niet kan weggewerkt worden (bv fraude, ernstige inbreuken met zware gevolgen gebrek aan competenties), of wanneer de organisator onvoldoende bereidheid toont om de inbreuken weg te werken.

Een probleem wat betreft het beleidsvoerend vermogen kan beschouwd worden als een inbreuk op een vergunningsvoorwaarden omdat in bepaalde gevallen blijkt dat de afwezigheid ervan niet op korte termijn of niet kan weggewerkt worden.

Ook op basis van het voorzorgsbeginsel kan er overgegaan worden tot een opheffing. Wanneer er dus een ernstig risico wordt vastgesteld op een schending van de fysieke of psychische integriteit van de kinderen en er wordt ingeschat dat dit risico niet op korte termijn zal weggewerkt worden, kan een opheffing van de vergunning volgen.

Afdeling 3. Beveiligende maatregelen

Onderafdeling 1. Algemeen

Artikel 13.

Artikel 19, vijfde lid bevat de beveiligende maatregelen die het agentschap kan inzetten om een proportioneel handhavingsbeleid te voeren waarbij de zorg en de veiligheid van de opgevangen kinderen (ook vanuit het voorzorgsbeginsel) vooropstaat.

De beveiligende maatregelen kunnen in 3 situaties beslist worden (artikel 19 eerste lid van het decreet 20 april 2012):

- als de aard van de inbreuk of van de vastgestelde ernstige gebeurtenis of risico een beveiligende maatregel noodzakelijk maakt;
- in toepassing van het voorzorgsbeginsel;
- als de organisator het toezicht op de vergunningsvoorwaarden verhindert.

Ook bij het verhinderen van toezicht kunnen dus beveiligende maatregelen opgelegd worden: Vb. Wanneer een organisator niet meewerkt aan het toezicht op de aanwending van de subsidies en weigert de nodige verantwoordingsstukken voor te leggen, kan een maatregel genomen worden om de subsidie te schorsen in afwachting dat de organisator meewerkt aan het toezicht. De opschorting van de subsidie kan betekenen dat de opvang dicht gaat en de ouders een oplossing moeten zoeken voor de opvang van hun kinderen. Zeker grotere organisatoren kunnen op die manier druk uitoefenen om geen gevolg te geven aan de aanmaningen.

Het laten aanstellen van een voorlopig bewindvoerder geeft de mogelijkheid om de continuïteit te garanderen en verder te werken aan het herstel van de inbreuken.

De termijn waarvoor de beveiligende maatregel wordt opgelegd, zal gedifferentieerd zijn in functie van de context van het dossier.

Er wordt wel een maximale termijn opgelegd van 12 maanden die eenmalig met maximum dezelfde periode kan worden verlengd.

Zo kan het bv nodig zijn om de maatregel dat een specifieke ondersteuning al dan niet op de werkvloer wordt opgelegd of dat een specifieke opleiding moet gevolgd worden, voor een langere periode te kunnen opleggen.

De maatregel om een verbod op te leggen aan een persoon om activiteiten op te nemen met de opgevangen kinderen kan eveneens voor een langere termijn opgelegd worden, bv voor de duur van een strafonderzoek.

De duur van de beveiligende maatregel is afhankelijk van de aard van de maatregel en het doel. De duur zal gemotiveerd worden in de beslissing tot het opleggen van de beveiligende maatregel.

Onderafdeling 2. De kostprijs voor de beveiligende maatregelen

Artikel 14.

Er wordt een vaste forfaitaire kost vastgelegd per screening en adviesverlening waartoe wordt beslist door het agentschap.

Het betreft de screening en adviesverlening in het kader van de competenties met betrekking tot het beleidsvoerend vermogen van de organisator als vermeld in artikel 19, vijfde lid, 4° van het decreet van 20 april 2012.

De regelgevend vastgelegde kostprijs is een beperkte bijdrage tot de administratieve kost van een dossier bij de vermelde gesubsidieerde instanties. De parameters voor het berekenen van de kostprijs wordt in dit besluit vastgelegd. De minister bepaalt de hoogte van het bedrag.

Voor de screening en adviesverlening die wordt opgelegd m.b.t. de competenties van de organisator m.b.t. het beleidsvoerend vermogen wordt geen bijdrage aan de kostprijs aangerekend. De organisaties die deze screening en adviesverlening uitvoeren, worden volledig gesubsidieerd door het agentschap.

Het agentschap kan ook als beveiligende maatregel opleggen dat de organisator specifieke ondersteuning toelaat, al dan niet op de werkvloer of opleidingen volgt. Ofwel betreft het een opleiding of specifieke ondersteuning die op de markt wordt aangeboden. In dat geval betalen ze zelf die kost bij hun inschrijving. Als het opgelegde ondersteuning betreft die aangeboden wordt door een daarvoor gesubsidieerde organisatie, dan zal de organisator een kostprijs bepalen die bij ministerieel besluit bepaald wordt. Hierbij wordt rekening gehouden met de bepaalde parameters. Het agentschap bepaalt in haar beslissing of de organisator al dan niet vrij de markt kan consulteren voor de opleiding of ondersteuning, dan wel dat er beroep moet gedaan worden op een gesubsidieerd aanbod. Dit zal afhankelijk zijn of binnen het gesubsidieerde aanbod een geschikte opleiding of ondersteuning kan aangeboden worden.

De motivering om een deel van de kostprijs ten laste te leggen van de organisatoren wat betreft de screening en ondersteuning, al dan niet op de werkvloer, is te motiveren op basis van de volgende redenen:

- het verhogen van het engagement om actief gebruik te maken van de aangeboden mogelijkheden om de competenties te verbeteren;
- ook bij het starterstraject wordt een deelname aan de kostprijs gevraagd. De screening en ondersteuning in de loop van de werking van de kinderopvang geeft de mogelijkheid voor de overheid en de organisator om bij te sturen en te investeren in een verbetering van de werking.

Door de subsidiëring van ondersteunende instanties (op basis van artikel 11, 2° van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters) investeert de overheid in de ondersteuning van de organisatoren. Deze ondersteuning is specifiek gericht naar de opvang van baby's en peuters en sluit dus aan bij de behoeften van de organisatoren. Anderzijds kan van de organisatoren ook verwacht worden dat zij zich engageren om de screening en opleiding ten volle te benutten.

Net zoals de screening van de starters is ook de screening in het kader van een bestuurlijke maatregel een preventieve en ondersteunende maatregel voor de organisatoren en een mogelijkheid voor de overheid om een beter zicht te krijgen op de competenties van de betrokken organisatoren inzake beleidsvoerend vermogen.

Onderafdeling 3. Screening en adviesverlening van de risico's met betrekking tot de persoon van de organisator of van een persoon die werkzaam is in de kinderopvanglocatie

Artikel 15.

§1. De beveiligende maatregel waarbij een risicotaxatie wordt gedaan door een organisatie die daarvoor werd aangesteld, brengt de volledige context in kaart van de organisator waar er een screening opgelegd wordt, met de bedoeling zicht te krijgen op de factoren die wijzen op het risico's die aanleiding kunnen geven tot de toepassing van het voorzorgsbeginsel.

Op vandaag bestaat dergelijke analyse uit het in kaart brengen van risicofactoren, beschermende factoren en responsieve factoren. Het is echter niet uitgesloten dat de methodiek evolueert of termen wijzigen, daarom bepaalt de regelgeving dat de context in kaart moet gebracht worden die

wijst op de al dan niet vaststelling van risico's die een invloed hebben op de veiligheid van de opvang.

Deze screening en adviesverlening als vermeld in artikel 19, vijfde lid, 3°, die betrekking heeft op de risico's met betrekking tot de persoon van de organisator, of van een persoon die werkzaam is in de kinderopvanglocatie is kosteloos voor de organisator. Het betreft een screening die meestal rechtsreeks te maken heeft met de toepassing van het voorzorgsbeginsel en met name van belang is voor de vergunnende overheid om meer zicht te hebben op de risicofactoren en de beschermende factoren. Deze screening is in eerste instantie in het belang van de overheid om haar rol als vergunnende en toezichthoudende overheid optimaal te kunnen uitvoeren.

Op dit ogenblik wordt deze opdracht opgenomen door het VECK, het Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling. Het VECK is door de Vlaamse overheid erkend als partnerorganisatie voor de ondersteuning van de gepaste omgang met kindermishandeling in Vlaanderen. Bij Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de erkenning en subsidiëring van de vertrouwenscentra kindermishandeling en de partnerorganisatie van 17/11/2017 werd in artikel 15, 6° aan het VECK de taak toebedeeld om in opdracht van het agentschap advies te verlenen over de veiligheid van minderjarigen in een voorziening en over het pedagogisch handelen in een voorziening op basis van een gestructureerd risicotaxatieproces.

§2. Het agentschap meldt het dossier aan in de situaties, zoals vermeld in §1 van dit artikel.

De organisatie of deskundige die aangesteld is om de screening en adviesverlening aan te bieden, zal op basis van alle beschikbare informatie en de gesprekken met de betrokkenen op een wetenschappelijk onderbouwde wijze een advies uitbrengen ten aanzien van het agentschap.

Bij de aanmelding kan de organisatie alle gegevens ontvangen die werden opgenomen in artikel 24, 8ste lid van het decreet van 20 april 2012.

Concreet zijn dit in de concrete dossiers de volgende gegevens:

- De identificatiegegevens van de opvanglocatie en organisator;
- In voorkomend geval: de datum van de melding en de hoedanigheid van de melder; ouder, medewerker, organisator, parket, derde;
- De datum en de beschrijving van de risico's of de ernstige gebeurtenissen;
- De administratieve voorgeschiedenis van de organisator;
- In voorkomend geval het gegeven of er al dan niet een strafonderzoek loopt en het betrokken dossiernummer;
- In voorkomend geval: de stand van zaken van de handhaving op het ogenblik van de adviesvraag.

Bij de aanmelding worden de volgende administratieve stukken overgemaakt aan de organisatie of deskundige:

- inspectieverslagen;
- overzicht van klachten en meldingen;
- definitieve documenten uit de handhavingprocedure.

Samen met de inventaris worden deze stukken aan de organisatie of deskundige bezorgd.

De organisator kan via het agentschap nog bijkomende stukken bezorgen aan de aangestelde deskundige of organisatie.

§3. Deze paragraaf bevat een aantal bepalingen in verband met de termijn waarbinnen een advies wordt uitgebracht:

- de standaardtermijn is 4 maanden;
- de organisatie of deskundige kan gemotiveerd vragen de termijn eenmalig te verlengen voor een periode van maximaal 2 maanden.

Elke vertraging wordt gemeld aan het agentschap. In een aantal in het besluit opgesomde omstandigheden kan de termijn voor een bepaalde termijn door het agentschap worden opgeschort.

De organisatie of deskundige en de organisator worden door het agentschap op de hoogte gebracht van de nieuwe adviestermijn.

§4. Het niet meewerken aan de screening en adviesverlening wordt beschouwd als een niet naleven van een beveiligende maatregel, waarna het agentschap een nieuwe bestuurlijke maatregel kan nemen.

Artikel 16.

Bevat de bepaling dat de organisator wordt geïnformeerd over de zaken die hem aanbelangen in het kader van deze beveiligende maatregel.

Artikel 17.

Na de screening bezorgt de organisatie of deskundige het advies dat een aantal verplichte elementen bevat. Deze informatie verleent transparantie voor het agentschap en de organisator over de wijze waarop de screening werd gevoerd.

Deze risicotaxatie wordt georganiseerd om vanuit het voorzorgsbeginsel te laten onderzoeken door een deskundige organisatie of er bepaalde risicofactoren zijn vastgesteld en of er beschermende factoren aanwezig zijn, die een positieve invloed hebben op de risico's.

De risicotaxatie staat los van de waarheidsvinding rond een bepaald incident dat heeft plaatsgevonden in de opvang en dat meestal wordt onderzocht door het parket of de onderzoeksrechter.

Justitie onderzoekt of de feiten een strafbaar feit zijn en of dit afdoende kan bewezen worden. Ook als dit niet kan aangetoond worden en het dossier, ofwel wordt geseponeerd, dan wel de betrokkene door de correctionele rechtbank wordt vrijgesproken, kan een risicotaxatie wijzen op het bestaan van bepaalde risico's die aanleiding kunnen geven tot een sluiting of een andere bestuurlijke maatregel.

Beide onderzoeken hebben een andere finaliteit en moeten daarom goed onderscheiden worden. Een doorverwijzing naar de correctionele rechtbank of een veroordeling zullen daarentegen wel gevolgen hebben voor de vergunning of de rol van de veroordeelde in de opvang.

In opvolging van het advies van de Raad van State (randnummer 7) en aangezien het besluit de inhoud en procedure reeds vastlegt, wordt de delegatie aan de minister geschrapt

We verduidelijken dat het advies van de organisatie een niet-bindend advies is dat informatie verstrekt aan de organisator en aan het agentschap over de vaststellingen die gedaan werden na een risico-inschatting door een gespecialiseerde instantie over de risico's en beschermende factoren die konden worden vastgesteld na onderzoek en gesprekken met verschillende betrokkenen.

Onderafdeling 4. Screening en adviesverlening van de competenties van de organisator met betrekking tot het beleidsvoerend vermogen

Artikel 18.

Artikel 19, vijfde lid, 4° van het decreet van 20 april 2012 bepaalt dat het agentschap een maatregel kan opleggen waarbij een screening en adviesverlening wordt uitgevoerd met betrekking tot het beleidsvoerend vermogen, door een organisatie als vermeld in artikel 11, 2° van het decreet van 20 april 2012. Dat betekent dat deze opdracht wordt uitgevoerd door de organisaties die gesubsidieerd worden omwille van hun aanstelling als organisatie die de organisatoren ondersteunt bij de realisatie van het beleidsvoerend vermogen zoals opgenomen in artikel 6§1 van het decreet van 20 april 2012.

Dit betekent dat de organisator de integriteit en het beleidsvoerend vermogen moet hebben om rekening houdend met de geldende normen en waarden, kwaliteitsvolle en duurzame kinderopvang te organiseren.

Het beleidsvoerend vermogen zoals opgenomen in artikel 13/0 van het Vergunningsbesluit van 22/11/2013 heeft betrekking op verschillende aspecten van de werking van een kinderopvang:

- leiderschap;
- een geïntegreerde aanpak met betrekking tot de infrastructuur, de veiligheid en gezondheid, de omgang met de kinderen en de gezinnen;
- de personen werkzaam in de kinderopvanglocatie;
- het organisatorisch management van de kinderopvanglocatie;
- de doeltreffende communicatie en transparantie;
- de samenwerking met het agentschap, het lokaal loket kinderopvang en het lokaal bestuur.

De ondersteuning van de organisatoren met betrekking tot het beleidsvoerend vermogen, dat een zeer ruime omschrijving bevat, kan op verschillende wijzen georganiseerd worden.

Het doel van de screening en adviesverlening aan het agentschap door een organisatie die expertise heeft in de ondersteuning van organisatoren kinderopvang met betrekking tot het beleidsvoerend vermogen, is het agentschap te adviseren over de wijze waarop de organisator kinderopvang op dat ogenblik deskundigheid heeft in de verschillende domeinen die het beleidsvoerend vermogen bevat.

Organisatoren kunnen tekorten vertonen op één of meerdere domeinen en gericht ondersteund worden om daaraan te werken.

De Vlaamse regering geeft een delegatie aan de minister om de inhoud en de procedure van de gevraagde screening te bepalen. In opvolging van het advies van de Raad van state (randnummer 7) wordt de delegatie van de minister beperkt tot het inhoudelijk nader omschrijven van de elementen van het beleidsvoerend vermogen zoals opgenomen in artikel 13/0 van het vergunningsbesluit en het uitwerken van de procedure van de screening.

Onderafdeling 5. De aanstelling van een voorlopig bewindvoerder

Artikel 19.

De figuur van de voorlopig bewindvoerder komt in verschillende domeinen van het recht terug onder verschillende verschijningsvormen: zo ook in het ondernemingsrecht waar een voorlopig bewindvoerder kan worden aangesteld overeenkomstig art. 584 Gerechtelijk Wetboek en artikel 2:8, §1, 5°, d Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen. De voorlopig bewindvoerder die op verzoek van het agentschap zou worden aangesteld sluit aan bij deze verschijningsvorm. Het verzoek dat in toepassing van artikel 19, 10° van het decreet van 20 april 2012 wordt ingediend zal moeten voldoen aan de vereisten zoals gesteld in de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek en het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen en zal onderworpen zijn aan de appreciatiebevoegdheid van de rechter.

Het primaire doel van deze vorm van bewindvoering is het vrijwaren van de continuïteit van de onderneming. Zij kan worden opgelegd wanneer de organen van de onderneming hun bevoegdheden niet, of niet primair, aanwenden voor het belang van de onderneming en wanneer zij het persoonlijk belang van bepaalde bestuurders, aandeelhouders of derden vooropstellen. De aanstelling van een voorlopig bewindvoerder onttrekt het bestuur van de onderneming volledig of gedeeltelijk aan de door de statuten aangewezen vennootschapsorganen.

De aanstelling van een voorlopig bewindvoerder beoogt niet enkel de continuïteit van de onderneming maar geeft de overheid meer garanties dat de vastgestelde problemen effectief kunnen verholpen worden. Door de aanstelling van een voorlopig bewindvoerder kan de kinderopvanglocatie openblijven en de dienstverlening verderzetten.

Bij problemen, vastgesteld bij de organisator, heeft de overheid vaak enkel de mogelijkheid om, ofwel de opvang te schorsen, ofwel de vergunning op te heffen met nadelige gevolgen voor de ouders, de opgevangen kinderen en de werknemers. De overheid heeft geen garantie dat de organisator effectief de nodige maatregelen zal nemen om de kwalitatieve en veilige dienstverlening te realiseren. De aanstelling van een voorlopig bewindvoerder kan de organisator aanzetten om de opvang verder te zetten of geeft de mogelijkheid om een overname te realiseren.

De procedureregels tot aanstelling van een voorlopig bewindvoerder en de bepaling van de bevoegdheden van deze rechtsfiguur, zoals bepaald in artikel 584 Gerechtelijk Wetboek en artikel 2:8, § 1, 5°, d) van het Wetboek Vennootschappen en Verenigingen worden hierbij, in voorkomend geval, toegepast.

Afdeling 3. Beslissingen ten aanzien van de subsidie

Artikel 20.

De terugvordering van de subsidie

Het agentschap is verplicht tot de terugvordering van de subsidies over te gaan overeenkomstig artikel 76 van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019.

Dit artikel bepaalt dat artikelen 11 tot en met 14 van de Algemene bepalingenwet van toepassing zijn op subsidies die verleend zijn door een entiteit van de Vlaamse overheid of door een andere rechtspersoon, die rechtstreeks of onrechtstreeks van de Vlaamse Gemeenschap een subsidie krijgt.

“Met behoud van de toepassing van artikel 13 van de Algemene bepalingenwet is gehouden tot onmiddellijke terugbetaling van de subsidie de subsidieontvanger:

- 1° die de voorwaarden niet naleeft waaronder de subsidie werd verleend;*
- 2° die de subsidie niet aanwendt voor de doelstellingen waarvoor zij werd verleend;*
- 3° die de in artikel 76/3 van de VCO bedoelde controle verhindert;*
- 4° die al een subsidie ontvangt met dezelfde effecten op basis van dezelfde verantwoordingsstukken. “*

Artikel 76 van de BVCO stelt dat wanneer de begunstigde nalaat de subsidie conform artikel 73 of 74 van de BVCO te verantwoorden, de beslissing tot toekenning van de subsidie vervalt voor het niet-verantwoorde gedeelte. Overeenkomstig artikel 13, tweede lid, van de Algemene bepalingenwet, worden de eventueel al uitbetaalde voorschotten teruggevorderd.

Op het ogenblik dat deze situatie vastgesteld wordt heeft het agentschap geen discretionaire bevoegdheid meer om al dan niet af te zien van de terugvordering.

Artikel 21.

De vermindering van de subsidie. Dit betreft de vermindering van het volume aan subsidies dat toegekend werd. Opgroeien regie kan subsidieerbare plaatsen toekennen, maar eveneens in het kader van bepaalde subsidie een aantal modules, een aantal VTE...

Wat betreft de vermindering van de subsidie heeft het agentschap wel een discretionaire bevoegdheid om de subsidie te verminderen in één van de volgende gevallen:

- als een inbreuk op de subsidievoorwaarden weggewerkt kan worden door de vermindering van de toegekende subsidie;
- als het agentschap beslist om de vergunning te wijzigen of op te heffen, en dat tot gevolg heeft dat het aantal vergunde kinderopvangplaatsen lager wordt dan het aantal subsidieerbare kinderopvangplaatsen in de subsidiegroep;
- als de organisator gebruik maakt van onjuiste gegevens met betrekking tot de subsidievoorwaarden.

Artikel 22.

De schorsing van de subsidie

Het agentschap kan beslissen om de subsidie te schorsen als zich één van de volgende gevallen voordoet:

- als een inbreuk op de subsidievoorwaarden op korte termijn weggewerkt kan worden;
- als de organisator het toezicht op de subsidievoorwaarden verhindert;
- als de organisator gebruik maakt van onjuiste gegevens met betrekking tot de subsidievoorwaarden.

Ingevolge het advies van de Raad van State wordt de mogelijkheid om de subsidie te schorsen uit voorzorg geschrapt uit het ontwerp (randnummer 3.6)

De subsidie wordt van rechtswege geschorst als het agentschap beslist om de enige vergunning die er is binnen een subsidiegroep te schorsen.

Artikel 23.

De stopzetting van de subsidie

Het agentschap kan beslissen om de subsidie stop te zetten als zich één van de volgende gevallen voordoet:

- als een inbreuk op de subsidievoorwaarden niet op korte termijn weggewerkt kan worden;
- als een inbreuk die aan de basis van de schorsing van de subsidie lag, niet weggewerkt is binnen de termijn waarin de inbreuk weggewerkt moet zijn;
- als de organisator het toezicht op de subsidievoorwaarden verhindert;
- als uit de vaststellingen, vermeld in artikel 3 blijkt dat de organisator niet voldoende garanties kan geven dat de subsidievoorwaarden nageleefd zullen worden;
- als de organisator de contracthouder aangezet heeft om onjuiste gegevens door te geven op basis waarvan de organisator hogere subsidies heeft ontvangen;
- als de organisator onjuiste gegevens doorgeeft of nalaat de juiste gegevens te bezorgen op basis waarvan de organisator hogere subsidies heeft ontvangen.

De subsidie wordt van rechtswege opgeheven als het agentschap beslist om de enige vergunning die er is binnen een subsidiegroep, op te heffen.

Hoofdstuk 7. Bestuurlijke geldboeten

Artikel 24.

De huidige vorm van geldboeten wordt behouden.

Bij herhaling wordt bepaald dat de meest recent opgelegde boete verdubbeld wordt. Zo is reeds duidelijk voor de organisator wat de gevolgen zijn als hij na een opgelegde geldboete niet zorgt voor het duurzaam aanpakken van het probleem.

In gevolge het advies van de Raad van State wordt het minimumbedrag van de boete verlaagd tot het minimumbedrag dat decretaal werd vastgelegd. Eveneens wordt de regeling bij herhaling aangepast aan het advies van de Raad van State (randnummer 13).

Artikel 25.

Om de hoogte van de boete vast te leggen houdt het agentschap rekening met de volgende criteria:

- de ernst van de inbreuk;
- de concrete omstandigheden van de inbreuken;
- de frequentie van de inbreuken;
- het aantal vergunde kinderopvangplaatsen;
- de hoogte van de totale aan de organisator toegekende subsidie voor kinderopvang, toegekend door het agentschap.

Ten aanzien van de huidige formulering in het handhavingsbesluit worden de volgende terminologische zaken aangepast:

- Er wordt gesproken over inbreuken in de plaats van feiten. Er zal enkel een boete opgelegd worden als de feiten effectief een vastgestelde inbreuk zijn. De loutere vermelding van de feiten is te vaag in het kader van een sanctioneringsmaatregel;
- De woorden 'systematiek van de feiten' wordt vervangen door de woorden 'de frequentie van de inbreuken'. Dat kan bv. betekenen dat er een tekort van kinderbegeleiders werd vastgesteld op een structurele wijze gedurende een volledige maand of gedurende meerdere periodes in een periode van meerdere maanden;

De concrete omstandigheden van de inbreuk, zowel het plegen en de manier van beëindigen ervan, evenals andere omstandigheden waarin de inbreuk gepleegd wordt, kan ook een rol spelen. Vb. het feit dat er een gelieerde organisator is die veel schulden heeft, maar gelieerd met een andere organisatie die veel omzet heeft, kan een rol spelen.

Ook de vergunningsvoorwaarde over de integriteit en het beleidsvoerend vermogen kan een inbreuk zijn, naast andere inbreuken, en dus in die zin zal het mee deel uitmaken van de omstandigheden van de inbreuk en mee de hoogte van de boete bepalen.

Het aantal vergunde plaatsen wordt mee in overweging genomen omwille van grootschaligheid van de organisator. Het aantal subsidieerbare plaatsen wordt als parameter geschrapt. Wel wordt het volledig subsidievolume mee in rekening gebracht.

Het agentschap vordert de geldboete in. Als de organisator niet tot betaling overgaat, zal beroep gedaan worden op Vlabel.

Hoofdstuk 8. Stopzetten van een lopend handhavingstraject

Artikel 26.

Het is belangrijk voor de organisator dat een aanmaning en dus een opgestart handhavingstraject kan worden afgesloten. Door het afsluiten van een aanmaning, kan deze aanmaning geen aanleiding/ basis meer zijn om een voornemen te uiten of een bestuurlijke maatregel op te leggen.

Een aanmaning kan worden afgesloten als het agentschap kan vaststellen dat de vastgestelde inbreuken duurzaam werden weggewerkt en de kinderopvanglocatie conform de regelgeving opereert.

Het kan soms volstaan om een ontbrekend document te bezorgen (bv brandveiligheidsattest). Dit geldt alleen als het wegwerken van de inbreuk uitsluitend kan blijken uit stukken. In de meeste dossiers zal het herstel van inbreuken moeten vastgesteld worden door Zorginspectie. Veelal gaan inbreuken immers over de implementatie van een aantal zaken op de werkvloer. Dit kan nooit op basis van documenten alleen aangetoond worden, maar zal Zorginspectie ter plaatse moeten vaststellen.

Er zal moeten kunnen geconcludeerd worden dat het gaat om een duurzaam wegwerken van de inbreuken. Eén positief inspectieverslag volstaat hiervoor niet. In de beginfase na de start van een handhavingstraject zal de organisator alert zijn. Hij moet dit echter structureel kunnen aanhouden. Daarom wordt op heden het beleid gevolgd dat pas na twee positieve inspectiebezoeken waarbij de organisator globaal aan de regelgeving voldoet kan overgegaan worden tot het afsluiten van de lopende handhaving.

Er zijn echter twee situaties die het afsluiten van de handhaving op basis van de voorgaande momenten kunnen doorkruisen:

- Als er een lopend strafonderzoek is, zal een handhavingstraject niet afgesloten worden aangezien uit dat onderzoek bijkomende informatie naar boven kan komen die de verdere handhaving voedt.
- Als Opgroeien regie zelf, of via Zorginspectie, nieuwe inbreuken vaststelt die een directe impact hebben op de veiligheid of de integriteit van de kinderen of de pedagogische kwaliteit van de kinderopvang. Dit betekent dat als er positieve inspectieverslagen waren, maar er een incident plaatsvond waarbij Opgroeien regie vaststelde dat er één of meerdere inbreuken voorhanden zijn die impact hebben op de veiligheid of integriteit, het handhavingstraject niet afgesloten wordt.

In opvolging van het advies van de Raad van State wordt de bepaling aangepast en wordt expliciet benoemd dat het agentschap en beslissing neemt om de handhaving in de vermelde omstandigheden stop te zetten (randnummer 14).

Hoofdstuk 9. Eenmalig forfait voor geleden inkomensverlies ten gunste van bepaalde organisatoren

Artikel 27.

Als in het kader van het voorzorgsbeginsel de vergunning wordt geschorst, uitsluitend naar aanleiding van een ernstige gebeurtenis als vermeld in artikel 2, 1ste lid, 19°, b) van het decreet van 20 april 2012, en wanneer blijkt dat deze gebeurtenis niet te wijten is aan de organisator of zijn medewerkers, zal het agentschap op aanvraag een eenmalig forfaitair bedrag betalen.

De toepassing van het voorzorgsbeginsel heeft tot gevolg dat bij een ernstige gebeurtenis waarbij de fysieke of psychische integriteit van de kinderen is geschonden, het agentschap de vergunning uit voorzorg zal kunnen schorsen.

De schorsing is een beveiliging voor de kinderen voor het geval de integriteitsschending het gevolg zou zijn van een handeling gesteld in de kinderopvanglocatie. Wanneer na onderzoek blijkt dat de oorzaak volledig buiten de schuld van de organisator of zijn medewerkers ligt, krijgt de organisator op aanvraag een eenmalige forfaitaire vergoeding voor het geleden inkomensverlies.

Wat betreft de parameters van de eenmalige vergoeding:

Het doel van de vergoeding is gedeeltelijk tussenkomen wanneer er ten gevolge van een welbepaalde schorsing inkomensverlies wordt geleden.

Er moet niet aangetoond worden dat er inkomensverlies wordt geleden. Door de schorsing wordt immers de subsidie ook geschorst en zullen de ouders geen ouderbijdrage meer betalen.

We verwachten eveneens dat een goed georganiseerde organisator ook een financiële buffer aanlegt om bv het personeel en de huur verder te kunnen betalen gedurende een korte tijd van schorsing.

Als de organisator werkt met kinderbegeleiders in het statuut van de aangesloten onthaalouder, betaalt de organisator de vergoeding door aan de betrokken kinderbegeleiders.

Wat betreft de voorwaarden voor de betaling van de vergoeding:

De eenmalige vergoeding wordt betaald in de volgende omstandigheden:

- Er werd beslist om de vergunning te schorsen;
- Naar aanleiding van een ernstige gebeurtenis vermeld in artikel 2, 1ste lid, 19° b) van het decreet van 20 april 2012;
- Wanneer nadien wordt vastgesteld dat de gebeurtenis te wijten is aan een oorzaak die volledig buiten de organisator of zijn medewerkers ligt.

Voorbeeld:

- Een kindje wordt onwel in de kinderopvang en wordt weggebracht naar de kliniek. Het is onduidelijk wat de medische oorzaak is van de situatie van het kindje, noch van de oorzaak ervan. Het agentschap zal de vergunning schorsen.

Na onderzoek blijkt dat er een onderliggende aandoening aan de oorzaak ligt van de malaise en dat noch de organisator, noch zijn medewerkers schuld treft.

→ Het agentschap betaalt de eenmalige vergoeding.

Na onderzoek blijkt dat het kindje onwel werd door gedwongen voeding te geven of ten gevolge van een onveilige slaapsituatie of door gebrekkig toezicht of door het schudden van het kindje, ...

→ Er wordt geen eenmalige vergoeding uitbetaald.

De vergoeding wordt toegekend voor de volledige schorsingsperiode. Indien de organisator recht heeft op een vergoeding/tegemoetkoming van een andere overheid voor de kosten die een gevolg zijn van de schorsing, worden deze bedragen in mindering gebracht van de vergoeding. Als de organisator vb beroep kan doen op technische werkloosheid voor zijn medewerkers of op een overbruggingsrecht, zullen deze bedragen afgetrokken worden van de vergoeding.

Wanneer er sprake is van een integriteitsschending wordt er vaak een strafonderzoek gestart.

De vergoeding wordt enkel uitbetaald als er vastgesteld wordt dat de organisator of zijn medewerkers geen schuld treft. Wanneer het strafonderzoek wordt geseponeerd, bv wegens gebrek aan bewijs, betekent dit niet dat organisator of de medewerkers geen schuld treft.

Het strafonderzoek onderzoekt of het feit een strafbaar feit is dat gesanctioneerd kan worden op basis van het strafwetboek.

De beoordeling van het agentschap betreft de veiligheid en de kwaliteit van de kinderopvang en het naleven van de vergunningsvoorwaarden. Het onderzoek kan aantonen dat er bv geen strafbaar feit kan vastgesteld worden, maar dat het ernstig incident wel te wijten is aan een gebrekkig toezicht, gebrekkig materiaal, een overbezetting, ontbrekende begeleiding door de verantwoordelijke en dat de schorsing noodzakelijk was om de opvangactiviteit te screenen en te verbeteren.

Tijdens een schorsing uit voorzorg zal vaak bijkomend beslist worden om een screening op te leggen als vermeld in artikel 15/1 van het decreet van 20 april 2012. Zij onderzoeken de risico's en de beschermende factoren zodat eventueel de schorsing kan stopgezet worden en de opvang kan werken aan het verminderen van de risico's.

De vergoeding wordt aangevraagd door de organisator en kan gemotiveerd worden geweigerd door het agentschap. Het agentschap zal organisatoren informeren over deze mogelijkheid om een vergoeding aan te vragen.

Ingevolge het advies van de Raad van State wordt de bepaling dat de organisator zelf geen initiatief mag nemen om de overeenkomsten met de medewerkers stop te zetten tenzij de organisator een functioneringsprobleem vaststelt bij de medewerker, geschrapt wegens ontbreken van een rechtsgrond (randnummer 3.4)

Hoofdstuk 10. Gegevens op de documenten van het agentschap

Artikel 28.

Dit artikel bevat de basisgegevens die moeten vermeld worden in de aanmaning of de beslissing om een bestuurlijke maatregel of een bestuurlijke geldboete op te leggen.

Artikel 29.

Dit artikel bevat de gegevens die aanvullend in de aanmaning moeten worden opgenomen. Hier werden een aantal elementen geschrapt ten aanzien van de voorgaande versie in het handhavingsbesluit.

- De verplichte mededeling aan de ouders werd geschrapt in deze bepaling.
Er wordt immers meer transparantie en communicatie verwacht van de organisator ten aanzien van de ouders.
Om die redenen voorziet artikel 33 van het Vergunningsbesluit van 22 november 2013 dat de organisator moet communiceren naar de ouders over aanmaningen en elke bestuurlijke maatregel ten aanzien van de organisator.
- Ook over de opvolging die hij geeft op die inspectieverslagen, aanmaningen en bestuurlijke maatregelen moet de organisator communiceren naar de ouders.

Het is dus niet langer nodig om in de aanmaningen deze verplichting op te leggen aan de organisatoren.

Artikel 6 van het ontwerp van besluit voorziet dat de organisator na ontvangst van een verslag van vaststellingen spontaan een plan van aanpak opmaakt en ter beschikking houdt van, ofwel het agentschap, ofwel Zorginspectie. Sowieso wordt ook vanuit de verplichting van het beleidsvoerend vermogen van de organisator verwacht dat hij een plan van aanpak uitwerkt om de inbreuken weg te werken en dat hij de aanpak aan het agentschap of Zorginspectie kan toelichten, indien dit gevraagd wordt.

De aanmaning kan aanvullend ook nog de termijn vastleggen om de inbreuk of het risico weg te werken en eventueel specifieke voorwaarden die het agentschap kan vragen om te vervullen.

Het agentschap kan via de aanmaning vragen om heel concrete maatregelen op de te leggen. Op die manier kan heel concreet de verdere aanpak van tekorten worden vastgelegd en opgevolgd.

Artikel 30.

Dit artikel bevat de gegevens die aanvullend moeten opgenomen worden in de bestuurlijke maatregel.

Artikel 31.

In artikel 24/1, § 2, 2 de lid van het decreet van 20 april 2012 wordt de delegatie gegeven aan de Vlaamse regering om te bepalen voor welke bestuurlijke maatregelen, inbreuken en vaststellingen vanuit het voorzorgsbeginsel en onder welke modaliteiten de organisator de mogelijkheid geboden wordt om te reageren.

Het agentschap mag de volgende informatie over een vergunde kinderopvanglocatie op zijn website publiceren: Artikel 24/1 §2 van het decreet van 20 april 2012, waaronder:

...

- 6° in voorkomend geval dat het agentschap een aanmaning of bestuurlijke maatregel heeft getroffen en zolang die van kracht is, met daarbij een status van de reactie van de organisator;
- 7° in voorkomend geval de vastgestelde inbreuken op de regelgeving en de meldingen die aanleiding hebben gegeven tot de aanmaning of bestuurlijke maatregel;
- 8° in voorkomend geval de vaststellingen vanuit het voorzorgsbeginsel die aanleiding hebben gegeven tot een aanmaning of bestuurlijke maatregel.

...”

In deze vermelde gevallen vermeldt het agentschap bij de bekendmaking van de informatie over de vergunde kinderopvanglocatie en op vraag van de organisator een digitale link naar de website van de organisator waarop de organisator zijn reactie kan bekendmaken.

Op die manier kan de organisator zelf toelichten op welke wijze hij gereageerd heeft op de vaststellingen en welke verdere opvolging hij heeft gegeven sinds de bekendmaking.

Artikel 32.

Dit artikel bevat de bepalingen die worden opgenomen in de beslissing om een bestuurlijke geldboete op te leggen.

Hoofdstuk 11. Kennisgeving door het agentschap

De bepalingen in artikel 33 tot en met 35 bevatten de regels in verband met de kennisgeving door het agentschap.

De kennisgeving gebeurt zoals op heden zowel elektronisch als via een aangetekende zending. Zoals ook voorzien is in het bestuursdecreet kunnen we de aangetekende kennisgeving op termijn vervangen door een elektronische procedure.

De communicatie aan de ouders werd aangepast aan de behoeften van de ouders. Het is niet gewenst dat de ouders van elke beslissing op de hoogte worden gebracht. Enkel aanmaningen, voornemens en de beslissingen die voor de ouders relevant zijn worden door het agentschap aan hen gecommuniceerd.

Hierbij wijzen we er ook nog op dat van de organisatoren een grotere transparantie naar de ouders wordt gevraagd. Dat is ook zo opgenomen als vergunningsvoorwaarde in het Vergunningsbesluit

van 22 november 2013 in artikel 33. Daarin wordt bepaald dat de organisator t.a.v. de gezinnen transparant moet zijn over de volgende aspecten:

- de inspectierapporten van Zorginspectie;
- de aanmaningen en elke bestuurlijke maatregel van het agentschap ten aanzien van de organisator;
- de aanpak waarin de organisator voorziet en die de organisator hanteert naar aanleiding van de inspecties, aanmaningen en bestuurlijke maatregelen, vermeld in punt a) en b).

Ook het lokaal bestuur wordt door het agentschap geïnformeerd over een aantal beslissingen met betrekking tot de kinderopvanglocaties op zijn grondgebied.

Hoofdstuk 12. Bezwaar tegen de beslissingen van het agentschap

De bepalingen in artikel 36 tot en met 41 bevatten de regels in verband met de kennisgeving door het agentschap.

De procedure blijft ongewijzigd. Wel wordt in artikel 36 een bijkomende verplichting opgelegd aan de organisator, nl om op verzoek van het agentschap een digitale kopie te bezorgen van het bezwaar en de eventuele bijlagen.

Om de bezwaarprocedure alle kansen te geven en de gevolgen voor de organisator te milderen heeft het indienen van het bezwaar een opschortende werking.

Dat is niet het geval wanneer de beslissing genomen wordt op basis van dringende noodzakelijkheid. Dit zijn de beslissingen die genomen worden in dossiers waar de meeste risico's liggen voor de veiligheid van de kinderen. Deze beslissingen moeten onmiddellijk kunnen uitgevoerd worden in afwachting van een beslissing in beroep.

De regeling inzake het al dan niet opschorten van de uitvoering van de beslissing is een bevestiging van de huidige werking.

In de titel van hoofdstuk 12 en in artikel 36 en 38 werden een aantal technische aanpassingen gedaan in gevolge het advies van de Raad van State (randnummers 15, 16 en 17).

Hoofdstuk 13. Slotbepalingen

Artikel 41.

Het Handhavingsbesluit van 11 december 2015 wordt opgeheven.

Artikel 42.

Dit besluit treedt in werking op 1 maart 2026. (Randnummer 18).

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Voorgestelde wijzigingen aan het handhavingsbesluit zijn louter van procedurele aard en hebben geen budgettaire weerslag op het budget Kinderopvang.

Inspectie van Financiën

Het advies van de Inspectie van Financiën met referentienummer RD/2025002212 werd verleend op 10 juni 2025.

De Inspectie van Financiën verleent een gunstig advies aan het OBVR, mits inzake de toekenning van het eenmalig forfaitair bedrag de nota VR en VOBVR op punt gesteld worden (3.1), waarbij IF zich verder afvraagt of het niet opportuun zou zijn een bijkomende voorwaarde in te voegen dat de betrokken werknemers tewerkgesteld moeten blijven (3.2.2.b), en waarbij IF vraagt het dossier aan te vullen met een vergelijking tussen de hoogte van het overbruggingskrediet/technische werkloosheid en de voorgestelde forfaitaire vergoeding (3.2.2.a).

De OMB's ter bepaling van bepaalde bijdragen vanwege de organisatoren, dienen nog te worden voorgelegd, inclusief raming voor de budgettaire opbrengst (3.2.1).

Met toepassing van artikel 31 §1 van het BVR VCO is voor dit dossier het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, vereist.

Rekening houdend met het advies van de Inspectie van Financiën wordt het volgende aangepast:

- De eenmalige vergoeding kan toegekend worden voor de volledige schorsingsperiode.
- De eenmalige vergoeding kan alleen toegekend worden als de organisator zelf geen initiatief neemt om de overeenkomsten met zijn medewerkers te beëindigen (behalve indien dit gebeurt omwille van het functioneren van de medewerker)
- Als de organisator beroep doet op andere (financiële) tegemoetkomingen van een andere overheid (zoals overbruggingsrecht, technische werkloosheid, ...), zullen deze in mindering gebracht worden van de eenmalige vergoeding.

Artikel 27, §2, zesde lid, dat stelt dat “De organisator neemt zelf geen initiatief om de overeenkomst met medewerkers stop te zetten naar aanleiding van de schorsing, tenzij de organisator een probleem vaststelde met het functioneren van de medewerker.” Wordt gelet op het advies van de Raad van State terug geschrapt aangezien er geen rechtsgrond kan gevonden worden voor deze bepaling.

Akkoord budgettair beleid

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, werd verleend op 26 september 2025.

B. ESR-TOETS

/

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de bestuurszaken, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

- personeel: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet;
- werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven van de lokale of provinciale besturen;
- investeringen en schulden: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg;
- ontvangsten: het voorstel heeft geen bijkomende ontvangsten als gevolg.

Conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de lokale en provinciale besturen.

4 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering over het toezicht op en de handhaving van de naleving van de vergunnings- en subsidievoorwaarden voor de kinderopvang van baby's en peuters door Opgroeien regie;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen, te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering over het toezicht op en de handhaving van de naleving van de vergunnings- en subsidievoorwaarden voor de kinderopvang van baby's en peuters door Opgroeien regie te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ